

**ONTHAALOUDE
ACADEMIE**

Vraag en antwoord over de modules *Kennismaken met en werken in de gezinsopvang*

Voor: organisatoren gezinsopvang

Sinds 1 april 2014 is het nieuwe decreet Opvang van Baby's en Peuters van kracht. In dit decreet worden ondermeer de kwaliteitsvoorwaarden bepaald waaraan de gezinsopvang moet voldoen. Een onderdeel van deze kwaliteitsvoorwaarden zijn de attesten van de modules *Kennismaken met de gezinsopvang* en

Werken in de kinderopvang:

- Kinderbegeleiders gezinsopvang (huidige onthaalouders) die gekwalificeerd starten, dienen vanaf 1 april 2014 een attest van de module *Kennismaken met de gezinsopvang* voor te leggen bij de start.
- Kinderbegeleiders gezinsopvang die niet gekwalificeerd starten, dienen het attest van de module *Kennismaken met de gezinsopvang* en het attest van de module *Werken in de kinderopvang* voor te leggen bij de start.

Deze modules worden ingericht door de centra voor volwassenenonderwijs (CVO).

In deze 'vraag en antwoord' geven we een antwoord op veelgestelde vragen van organisatoren gezinsopvang over deze modules.

Inhoud

1. Wie volgt wat?	2
2. Module <i>Kennismaken met de gezinsopvang</i> (20u) + Module <i>Werken in de gezinsopvang</i> (20u) = module <i>Kennismaken met en werken in de gezinsopvang</i> (40u)?	2
3. Wat is de module <i>Kennismaken met de gezinsopvang</i> ?	3
4. Wat is de module <i>Kennismaken met en werken in de gezinsopvang</i> ?	3
5. Waarom worden deze modules ingericht?	4
6. Wat is de inhoud van de modules?	4
7. Welke visie op de job krijgen de cursisten mee in de modules?	6
8. Bepaalt elk centrum voor volwassenenonderwijs zelf de inhoud en werkwijze?	6
9. Wat betekent het attest?	7
10. Richten de modules zich ook tot kleinschalige groepsopvang (voormalige 'samenwerkende onthaalouders' en 'minicrèches')?	7
11. Is er een mogelijkheid om als organisator of pedagogisch begeleider van een kinderbegeleider inzicht te krijgen in de feedback van de cursusbegeleider?	7
12. Voldoet een kinderbegeleider gezinsopvang aan de kwalificatie- en vormingsvereisten na het volgen van de modules?	8
13. Mag een kinderbegeleider gezinsopvang na het volgen van de modules automatisch starten bij een Dienst voor Onthaalouders?	8
14. Hoe werden de modules ontwikkeld?	8
15. Waar kunnen kandidaten de modules volgen?	8
16. Op welke tijdstippen (dag, avond, weekend) worden de modules ingericht?	8
17. Wat als ik een kandidaat heb maar hij/zij kan niet terecht in een centrum voor volwassenenonderwijs?	9
18. Kosten en financiële tussenkomst?	9

1. Wie volgt wat?

Het decreet Opvang van Baby's en Peuters stelt voor toekomstige kinderbegeleiders gezinsopvang 2 modules voorop. Welke module(s) een toekomstige kinderbegeleider gezinsopvang volgt, is afhankelijk van kwalificatie en ervaring. Aan de hand van de volgende vragen kun je bepalen wat er gevolgd moet worden:

Module *Kennismaken met gezinsopvang* (20u)

→ Heeft hij/zij ervaring in de gezinsopvang?

- JA: hij/zij hoeft de module niet te volgen. In welke periode de persoon werkte in de gezinsopvang, speelt geen rol.
- NEEN: hij/zij moet de module volgen.

Module *Werken in de kinderopvang* (20u)

→ Heeft hij/zij een geldig kwalificatiebewijs? Een overzicht van de geldige kwalificatiebewijzen vind je op de [website van Kind en Gezin](#).

- JA: hij/zij hoeft de module niet te volgen.
- NEEN:
  - Heeft hij/zij recente ervaring in de gezinsopvang? Meer specifiek: heeft hij/zij tussen 1 april 2009 en 1 april 2014 minstens 3 jaar gewerkt als kinderbegeleider of verantwoordelijke in een locatie met een erkenning, toestemming of attest van toezicht?
    - JA: hij/zij hoeft de module niet te volgen.
    - NEEN: hij/zij moet de module volgen.

Het onderstaande overzicht lijst verschillende mogelijke situaties op:

Situatie	Wat volgen?
Geen geldig kwalificatiebewijs Geen ervaring in de gezinsopvang	Module <i>Kennismaken met gezinsopvang</i> (20u) + Module <i>Werken in de kinderopvang</i> (20u)
Geen geldig kwalificatiebewijs Wel ervaring in de gezinsopvang, maar niet recent	Module <i>Werken in de kinderopvang</i> (20u)
Geen geldig kwalificatiebewijs Recente ervaring in de gezinsopvang	Geen modules volgen
Geldig kwalificatiebewijs Geen ervaring in de gezinsopvang	Module <i>Kennismaken met gezinsopvang</i> (20u)
Geldig kwalificatiebewijs Ervaring in de gezinsopvang	Geen modules volgen

2. Module *Kennismaken met de gezinsopvang* (20u) + Module *Werken in de gezinsopvang* (20u) = module *Kennismaken met en werken in de gezinsopvang* (40u)?

De twee modules van 20u worden in de CVO's samen aangeboden in één lange module *Kennismaken met en werken in de gezinsopvang* van 40u.

Sommige CVO's bieden de module *Kennismaken met gezinsopvang* (20u) apart aan. In andere CVO's sluiten 'gekwalficeerde starters' aan bij de module *Kennismaken met en werken in de gezinsopvang* van 40u. Zij volgen dan enkel de lesdagen mee die voor hen verplicht zijn.

Voor een kinderbegeleider gezinsopvang die gekwalificeerd start, volstaat het in principe om 20u (module *Kennismaken met gezinsopvang*) te volgen. Heel wat 'gekwalficeerde starters' kiezen er toch voor om de lange module *Kennismaken met en werken in de gezinsopvang* van 40u te volgen. Dit kan uiteraard wanneer de CVO's voldoende aanbod hebben. Uit de evaluatie blijkt dat de deelnemers dit als zeer zinvol ervaren: het frist je kennis op, je krijgt een volledig overzicht van de inhoud van de job en het biedt meer kansen om contacten met andere starters te leggen.

3. Wat is de module *Kennismaken met de gezinsopvang*?

De module *Kennismaken met de gezinsopvang* richt zich specifiek op personen die als kinderbegeleider gezinsopvang kinderen wensen op te vangen én al beschikken over een geldig kwalificatiebewijs.

Deze module van 20 uren geeft de toekomstige kinderbegeleider gezinsopvang inzicht in het werken in de gezinsopvang en laat toe de eigen situatie en competenties te evalueren.

Deze module focust op de specifieke kenmerken van de gezinsopvang, namelijk

- De taken van een kinderbegeleider in de gezinsopvang
- Rechten en plichten
- Inkomsten en uitgaven
- Inrichting van je huis als leef- en speelomgeving voor jonge kinderen
- Organisatie van de opvangdag en -week
- Job en gezin combineren
- Een netwerk uitbouwen
- Bijscholing en begeleiding
- Verkenning van eigen sterktes, vragen en uitdagingen.

Zie ook '[Wat is de inhoud van de modules?](#)' voor meer info over de inhoud.

Op het einde van de module ontvangt de cursist, mits positieve **evaluatie**, het attest van de module *Kennismaken met de gezinsopvang*.

4. Wat is de module *Kennismaken met en werken in de gezinsopvang*?

De module *Kennismaken met en werken in de gezinsopvang* (40u) combineert de twee modules die verplicht zijn voor niet-gekwalificeerde starters, met name de module *Kennismaken met gezinsopvang* (20u) en de module *Werken in de kinderopvang* (20u).

Deze module van 40u geeft de toekomstige kinderbegeleider gezinsopvang inzicht in het werken in de gezinsopvang en laat toe de eigen situatie en competenties te evalueren. De cursist krijgt een algemene introductie op het werken in de kinderopvang. De volgende thema's komen aan bod:

- Kennismaken met kinderopvang in Vlaanderen
- De kinderbegeleider als professionele opvoeder, meer in het bijzonder: basisbehoeften van jonge kinderen, begeleiderstijl, de start van de opvang, spelaanbod
- De kinderbegeleider als opvoedingspartner van ouders, meer in het bijzonder: waarom samenwerken met ouders, werken in een context van diversiteit, samenwerking op verschillende momenten, moeilijkheden in de samenwerking
- De kinderbegeleider als verzorger, meer in het bijzonder: levensreddend handelen bij jonge kinderen, verzorging, gezonde voeding en veiligheid
- Vertrouwelijk omgaan met informatie

Daarnaast focust de module op de specifieke kenmerken van de gezinsopvang, namelijk

- De taken van een kinderbegeleider in de gezinsopvang
- Rechten en plichten
- Inkomsten en uitgaven
- Inrichting van je huis als leef- en speelomgeving voor jonge kinderen
- Organisatie van de opvangdag en -week
- Job en gezin combineren
- Een netwerk uitbouwen
- Bijscholing en begeleiding

Zie ook '[Wat is de inhoud van de modules?](#)' voor meer info over de inhoud.

Op het einde van de module ontvangen de cursisten, mits positieve **evaluatie**, de attesten van de module *Kennismaken met de gezinsopvang* en de module *Werken in de kinderopvang*.

5. Waarom worden deze modules ingericht?

Een grote groep startende kinderbegeleiders gezinsopvang haakt kort na de start af. Zo blijkt uit cijfers uit de periode 2002 – 2011 dat 12,3% kinderbegeleiders maximaal 1 jaar en 22,4% maximaal 2 jaar werkt in de gezinsopvang. Dit betekent dat een grote groep de job anders had ingeschat. Goede informatie is dus ontzettend belangrijk voor een kinderbegeleider van start gaat in de gezinsopvang. Dit kan helpen om een doordachte keuze te maken voor de job en de start goed voor te bereiden.

Om deze reden werd het behalen van de attesten van de module *Kennismaken met gezinsopvang* en de module *Werken in de kinderopvang* als een kwaliteitsvoorwaarde opgenomen in het Decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters.

6. Wat is de inhoud van de modules?

De module *Kennismaken met en werken in de gezinsopvang* (40u) bevat 6 thema's. De module *Kennismaken met de gezinsopvang* (20u – voor personen met geldig kwalificatiebewijs) beperkt zich tot thema 1, 5 en 6. Hieronder vind je een samenvatting van de inhoud en doelstelling van elk thema. Wens je meer informatie? Neem dan contact op met [het centrum voor volwassenenonderwijs in jouw regio](#).

Thema 1: Kennismaken

- **Introductie en kennismaking.**
De cursisten kennen elkaar en weten wat ze kunnen verwachten van de module.
- **Kennismaken met kinderopvang in Vlaanderen.**
De cursisten weten dat er verschillende vormen van kinderopvang bestaan en kunnen de gezinsopvang hierbinnen situeren. Ze weten dat er regelgevende, ondersteunende en controlerende organisaties bestaan.
- **Kennismaken met de job: taken van een kinderbegeleider gezinsopvang.**
De cursisten weten in grote lijnen welke de taken van een kinderbegeleider gezinsopvang zijn en toetsen dit met eigen ideeën over taakhoud. De vijf rollen van een kinderbegeleider gezinsopvang vormen hierbij de leidraad. De cursisten beseffen dat de job van een kinderbegeleider gezinsopvang een veelzijdige en uitdagende job is.
- **Rechten en plichten van een kinderbegeleider gezinsopvang.**
De cursisten weten dat ze als kinderbegeleider gezinsopvang een aantal rechten hebben, maar dat ze ook aan plichten moeten voldoen. Ze maken kennis met het regelgevend kader. Ze benoemen mogelijke voor- en nadelen van de statuten van aangesloten of zelfstandige kinderbegeleider gezinsopvang voor hun eigen situatie.
- **Inkomsten en uitgaven.**
De cursisten weten welke inkomsten en uitgaven ze mogen verwachten als kinderbegeleider gezinsopvang. Ze benoemen mogelijke voor- en nadelen voor zichzelf.
- **Verkennen van eigen sterkten, vragen en uitdagingen.**
De cursisten onderzoeken en benoemen de eigen redenen om als kinderbegeleider gezinsopvang te starten. Ze benoemen voor zichzelf sterkten, vragen en uitdagingen.

Thema 2: De kinderbegeleider gezinsopvang als professioneel opvoeder

- **Kijken naar jonge kinderen.**
De cursisten weten dat kinderen basisbehoeften hebben waaraan de opvang tegemoet komt opdat kinderen zich goed kunnen voelen en zich ten volle kunnen ontplooiën. Begrippen zoals hechting, welbevinden en betrokkenheid worden geïntroduceerd.
- **Begeleiderstijl.**
De cursisten weten dat ze via een gepaste begeleiderstijl kunnen inspelen op de basisbehoeften van jonge kinderen en tonen bereidheid om hieraan tegemoet te komen. Volgende thema's worden besproken: emotionele veiligheid bieden/sensitief reageren, stimulerend tussenkomen, structuur en continuïteit bieden, verwoorden, autonomie verlenen en groepsklimaat creëren.
- **De start van de opvang.**
De cursisten weten dat zowel de kinderen, de ouders als de kinderbegeleider gezinsopvang zelf, moeten kunnen wennen aan (de start van) de opvang en dat ze daarom hieraan best veel zorg besteden.
- **Spelaanbod.**
De cursisten kennen het belang van spel en spelen voor kinderen. Ze tonen dat ze bereid zijn om ook zelf allerlei spelletjes en uitdagende activiteiten met kinderen te doen (zingen, dansen, bewegingsactiviteiten, voorlezen, creatieve activiteiten, ...)

- Inrichting van je huis als leef- en speelomgeving voor jonge kinderen.
De cursisten weten dat een kwaliteitsvolle opvang verwachtingen inhoudt m.b.t. de inrichting van de ruimte en tonen bereidheid om hieraan tegemoet te komen in hun eigen huis.

Thema 3: De kinderbegeleider gezinsopvang als opvoedingspartner van de ouders

- Ouders in alle soorten en maten.
De cursisten weten dat ouders om verschillende redenen gebruik maken van kinderopvang en verschillende verwachtingen hebben. Ze weten dat ouders ideeën over en stijlen van opvoeden hebben die kunnen verschillen van de eigen ideeën en stijlen en ze tonen bereidheid om hier open mee om te gaan.
- Samenwerken op verschillende momenten.
De cursisten weten wat samenwerken met ouders op verschillende momenten (eerste contact, kennismaken, breng- en haalmomenten, einde van de opvang, enz.) inhoudt en kunnen dit door voorbeelden verduidelijken. Ze weten tevens hoe ze zich hierop kunnen voorbereiden.
- De cursisten weten waarom een goede samenwerking met ouders belangrijk is voor kinderen, ouders en voor kinderbegeleider gezinsopvang zelf. Ze weten dat een respectvolle houding hierbij een basisvereiste is.
- Samenwerken verloopt niet altijd van een leien dakje.
De cursisten weten dat er bepaalde problemen kunnen voorkomen in de samenwerking met ouders en dat hierbij een professionele houding vereist is. Ze zijn zich bewust van hun eigen valkuilen en sterktes in communicatie en tonen bereidheid hiermee om te gaan.

Thema 4: De kinderbegeleider gezinsopvang als verzorger

- Levensreddend handelen bij jonge kinderen.
De cursisten kunnen snel en correct handelen in een levensbedreigende situatie. De cursisten beschikken over het verplichte attest 'Levensreddend handelen bij jonge kinderen'.
- Verzorging, gezonde voeding en veiligheid
De cursisten zijn zich bewust van de hoge eisen en verwachtingen op het vlak van verzorging, medische preventie, gezonde voeding en veiligheid en tonen bereidheid om hieraan tegemoet te komen. Ze weten waar ze informatie kunnen vinden over de betreffende kwaliteitseisen. De cursisten benoemen wat hen typeert als zorgende onthaalouder.

Thema 5: De kinderbegeleider gezinsopvang als netwerker – onderzoeker – organisator

- Een netwerk uitbouwen.
De cursisten weten dat ze als kinderbegeleider gezinsopvang meestal alleen instaan voor de opvang van de kinderen en dat dit bepaalde moeilijkheden en risico's inhoudt. Ze zijn zich bewust van het belang van verschillende mensen in hun netwerk waarop ze in moeilijke situaties kunnen terugvallen. De cursisten tonen zich bereid hun eigen netwerk te onderhouden en uit te bouwen
- Bijscholing en begeleiding voor kinderbegeleiders gezinsopvang.
De cursisten weten dat bijscholing en begeleiding bijdragen aan de ontwikkeling van hun eigen professionaliteit en dat er voor onthaalouders verschillende mogelijkheden bestaan om dat te doen.
- Vertrouwelijk omgaan met informatie.
De cursisten weten dat onthaalouders op een professionele manier moeten omgaan met vertrouwelijke informatie en het beroepsgeheim dienen te respecteren. Ze zijn er zich ook van bewust dat het gebruik van nieuwe media voordelen heeft, maar ook de nodige aandacht vergt voor wat betreft de bescherming van privacy.
- Organisatie van de opvangdag en –week.
De cursisten weten dat onthaalouder zijn heel wat planning en organisatie vergt, niet alleen voor wat betreft de opvangdag op zich, maar ook voor wat betreft de combinatie met het eigen gezinsleven.
- Job en gezin combineren.
De cursisten kennen de mogelijke plus- en minpunten van de job voor hun eigen gezinssituatie (bij de start en in de loop van de tijd).

Thema 6: Je eigen draagkracht als toekomstige kinderbegeleider gezinsopvang

Zelfreflectie vormt een rode draad doorheen het hele traject. De *werkmap bouwen aan je eigen draagkracht* (versie voor toekomstige kinderbegeleiders gezinsopvang) wordt daarbij als instrument gebruikt. Het traject wordt afgesloten door een feedbackgesprek met de begeleider(s). Tijdens het feedbackgesprek wordt besproken hoe de kandidaat

kinderbegeleider gezinsopvang tijdens het traject werd ervaren. Sterktes en werkpunten m.b.t. de job van kinderbegeleider gezinsopvang worden besproken. De cursisten krijgen de feedback mee op papier.

7. Welke visie op de job krijgen de cursisten mee in de modules?

De rode draad doorheen de opleidingsmodules zijn de vijf onderstaande rollen van een kinderbegeleider gezinsopvang. Via deze vijf rollen maken de cursisten kennis met de veelzijdigheid van de job.

Professionele opvoeder: als kinderbegeleider gezinsopvang ben je een warme, professionele opvoeder van jonge kinderen. Dit betekent dat je gevoelig bent voor en kunt inspelen op de gevoelens en de basisbehoeften van (jonge) kinderen. Je voelt aan wat een kind boeit en wat je kunt doen om een kind te laten opgaan in zijn spel. Je biedt structuur en continuïteit. Tegelijkertijd krijgen kinderen de ruimte om hun eigen interesses te volgen en om te experimenteren. Je biedt een gevarieerd aanbod, met materiaal en activiteiten die kinderen boeien en uitdagen. Je zoekt naar manieren om sfeervolle, gezellige momenten te scheppen waardoor kinderen een positieve band ontwikkelen met elkaar en met jou als begeleider.

Opvoedingspartner van ouders: als kinderbegeleider gezinsopvang voed je, samen met de ouders, kinderen op. Dit vraagt steeds een respectvolle en open houding ten aanzien van ouders. Dit is niet altijd evident want gewoonten en principes van ouders verschillen soms sterk van je eigen gewoonten en ideeën. Als kinderbegeleider gezinsopvang spreek je met ouders over de dagelijkse ervaringen met hun kind. Je krijgt af en toe te maken met moeilijke situaties: je maakt je bijvoorbeeld zorgen over een kind, of je ergert je aan een ouder die de afspraken niet naleeft. In deze gevallen ben je in staat om zorgen en problemen op een open en opbouwende manier met de ouder(s) te bespreken.

Verzorgger van jonge kinderen: als kinderbegeleider gezinsopvang heb je heel wat verzorgende taken: de maaltijden van de kinderen verzorgen, verluieren, schoonmaken, ... Je bent verantwoordelijk voor de veiligheid van de kinderen. Onvermijdelijk doen zich toch af en toe ongevallen voor. Het is dan heel belangrijk dat je rustig en juist reageert. De vereisten op dit vlak zijn streng. Voeding voor jonge kinderen en levensreddend handelen bij baby's en peuters komen tijdens deze rol aan bod.

Organisator: als kinderbegeleider gezinsopvang beheer je inkomsten en uitgaven en pak je betalingsproblemen aan. Een goede dag- en weekplanning is de sleutel voor een goed draaiende gezinsopvang. Een goede organisatie zorgt er ook voor dat je de job als kinderbegeleider gezinsopvang kunt combineren met je privé en/of gezinsleven.

Netwerker en onderzoeker: als kinderbegeleider gezinsopvang ben je een groot deel van de dag alleen aan het werk met de kinderen. Alleen werken valt soms zwaar. Daarenboven weten we uit onderzoek dat het voor de kwaliteit van de opvang noodzakelijk is dat je niet alleen blijft. Onthaalouders die sterk in hun schoenen staan, leggen en onderhouden contacten met andere kinderbegeleiders, pedagogisch begeleiders, specialisten, enz. Dit stelt je in staat om ervaringen uit te wisselen, advies te vragen, je eigen werk te evalueren, een luisterend oor te vinden, je kennis te vergroten, enz.

8. Bepaalt elk centrum voor volwassenenonderwijs zelf de inhoud en werkwijze?

De modules worden gegeven op basis van een draaiboek. Dit draaiboek werd ontwikkeld in het project **Onthaalouders Sterker Maken**. De cursusbegeleiders van de centra van volwassenenonderwijs die de modules begeleiden, werken dus op basis van dit draaiboek. Dit betekent dat de doelstellingen en de inhoud van de modules over alle centra voor volwassenenonderwijs hetzelfde zijn. Natuurlijk heeft elk centrum voor volwassenenonderwijs en elke cursusbegeleider zijn eigen aanpak en zijn er dus ook verschillen.

9. Wat betekent het attest?

Een cursist ontvangt een attest indien hij/zij positief werd geëvalueerd. Een positieve evaluatie wil zeggen dat:

1. de cursist voldoende aanwezig was,

In principe wordt verwacht dat de cursist tijdens alle lestijden aanwezig is.

Een cursist kan echter gewettigd afwezig zijn:

- maximaal 2 dagdelen voor de module *Kennismaken met en werken in de gezinsopvang* (40u). Indien een cursist niet aanwezig was tijdens het lesmoment over levensreddend handelen, dan kan hij wel het attest van de module bekomen maar niet het attest levensreddend handelen.
- maximaal 1 dagdeel voor de module *Kennismaken met de gezinsopvang* (20u)

Is een cursist gewettigd afwezig dan krijgt hij/zij een vervangopdracht. De cursusbegeleider maakt hierover afspraken met de cursist.

2. de cursist leerbereidheid toonde doorheen de module,

Bijvoorbeeld door actief te participeren aan opdrachten, mee te denken, eigen mening in te brengen, te luisteren naar anderen, respect te tonen voor de mening van anderen, en open te staan voor feedback.

3. de cursist op kritische wijze de eigen situatie en competenties evalueerde.

Deze zelfevaluatie gebeurt met behulp van de werkmap *Bouwen aan je eigen draagkracht*. De cursist formuleert voor zichzelf minstens twee werkpunten en kan zijn/haar keuzes ook uitleggen met behulp van de oefeningen uit de werkmap.

Voor diensten voor onthaalouders: een positieve evaluatie door de cursusbegeleider betekent niet dat iemand automatisch kan starten als kinderbegeleider gezinsopvang. Selectie blijft de verantwoordelijkheid van de dienst voor onthaalouders! Logischerwijs volgt een kandidaat-onthaalouder eerst de module(s) en start de selectie nadien. Je kunt er echter als Dienst voor Onthaalouders voor kiezen om al te starten met de selectieprocedure.

10. Richten de modules zich ook tot kleinschalige groepsopvang (voormalige 'samenwerkende onthaalouders' en 'minicrèches')?

De modules richten zich in eerste instantie tot de gezinsopvang, m.a.w. kleinschalige opvang met maximaal 8 kindplaatsen met (meestal) 1 kinderbegeleider die zelfstandig werkt en gezinsopvang organiseert in haar of zijn eigen woning. **In de modules komt dus de regelgeving aan bod geldig voor de gezinsopvang.**

Kinderbegeleiders uit de kleinschalige groepsopvang (vanaf 9 kindplaatsen) zijn welkom indien er voldoende aanbod is. Let op: niet alle inhoud is op hen van toepassing en zij zullen verdere stappen moeten ondernemen om vertrouwd te worden met de voor hen geldige regelgeving.

11. Is er een mogelijkheid om als organisator of pedagogisch begeleider van een kinderbegeleider inzicht te krijgen in de feedback van de cursusbegeleider?

Ja, dat kan. In de modules worden de cursisten begeleid met behulp van de werkmap *Bouwen aan je eigen draagkracht*. Het resultaat van het reflectieproces is de door de cursist ingevulde schets en POP (persoonlijk ontwikkelingsplan). Op het einde van de module ontvangt de cursist hierop feedback van de cursusbegeleider. Tijdens het feedbackgesprek wordt besproken hoe de cursist tijdens het traject werd ervaren. Sterktes en werkpunten m.b.t. de job van kinderbegeleider gezinsopvang worden besproken. Deze feedback wordt toegevoegd aan de schets en de POP. Als pedagogisch begeleider kun je aan de kinderbegeleider vragen om zijn/haar **schets, POP en feedback van de cursusbegeleider** samen te bekijken en te bespreken.

Het is **niet de bedoeling dat je als organisator gezinsopvang de volledige werkmap *Bouwen aan je eigen draagkracht* opvraagt bij de cursisten**. De oefeningen in de werkmap maken deel uit van een persoonlijk reflectieproces tijdens de modules waarin de cursist de mogelijkheid had om persoonlijke informatie en reflecties te noteren. Vraag dus enkel naar de schets, POP en feedback van de cursusbegeleider hierop. Dit is het 'openbare' deel van de werkmap en bevat de belangrijkste conclusies.

Wil je als coach in de begeleiding van een onthaalouder ook gebruik maken van de werkmap *Bouwen aan je eigen draagkracht*? Dat kan. Er is een aangepaste versie van deze werkmap voor werkende onthaalouders. Meer info over deze werkmap vind je op de website www.gezinsopvanginfo.be.

12. Voldoet een kinderbegeleider gezinsopvang aan de kwalificatie- en vormingsvereisten na het volgen van de modules?

Neen, het gaat om een korte introductie in de job die de toekomstige kinderbegeleider in de gezinsopvang een eerste zicht geeft op het werken in de gezinsopvang en helpt om voor de start een evaluatie te maken van de eigen situatie en competenties. Het moet dus worden beschouwd als een eerste stap in een ruimer opleidings- en begeleidingstraject.

Kinderbegeleiders gezinsopvang die nog geen geldig kwalificatiebewijs hebben, kunnen nadien terecht bij de centra voor volwassenenonderwijs voor het behalen van een volwaardig kwalificatiebewijs. Via de opleiding Begeleider in de Kinderopvang kunnen zij een volwaardig kwalificatiebewijs behalen. De opleiding Begeleider in de Kinderopvang bestaat uit verschillende opleidingsmodules. Een deel van deze opleidingsmodules worden – onder de noemer Onthaalouderacademie – aangeboden ‘op maat’ van werkende onthaalouders. Contactmomenten op zaterdag worden gecombineerd met thuisleren en opdrachten maken. Via een mix van theorie, doen en ideeën uitwisselen met collega-onthaalouders verdiepen kinderbegeleiders gezinsopvang hun kennis en kunnen. Deze opleidingsmodules gaan verdiepend in op thema’s zoals spelen met jonge kinderen of samenwerken met ouders. Op het einde van elke module ontvangt een cursist een deelcertificaat.

Op dit moment onderzoeken de CVO’s hoe ook de rest van de opleiding kan worden aangeboden zodat onthaalouders hun job kunnen combineren met het volgen van opleiding. Meer weten over de Onthaalouderacademie? Neem een kijkje op www.gezinsopvanginfo.be.

Daarnaast wordt verwacht dat een kinderbegeleider, ook indien hij/zij beschikt over een geldig kwalificatiebewijs, zich blijft ontwikkelen. Het is de taak van de organisator om een vormingsaanbod op maat van de kinderbegeleider te voorzien.

13. Mag een kinderbegeleider gezinsopvang na het volgen van de modules automatisch starten bij een Dienst voor Onthaalouders?

Neen, de modules vervangen niet de selectie door de Dienst voor Onthaalouders. Het blijft de verantwoordelijkheid van de Dienst voor Onthaalouders als organisator gezinsopvang om een selectieprocedure te voeren en te beslissen of je als dan niet met de kandidaat wenst samen te werken. Zie ook: [wat betekent het attest?](#)

14. Hoe werden de modules ontwikkeld?

De modules werden ontwikkeld in het project Onthaalouders Sterker Maken, een project gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds. Het project werd gecoördineerd door VBJK en CEGO. Vertegenwoordigers van diverse diensten voor onthaalouders en vormingsmedewerkers met ervaring in het voorbereiden van onthaalouders op de job werkten intensief mee aan de ontwikkeling van de modules. Vertrekpunt was ten eerste de ervaringen van dienstverantwoordelijken en vormingsmedewerkers in de (vroegere) startcursussen voor onthaalouders. Ten tweede werden 98 (toekomstige) kinderbegeleiders gezinsopvang bevraagd over de thema’s die in de modules aan bod moesten komen. Op basis hiervan werd een testversie van de module *Kennismaken met en werken in de gezinsopvang* ontwikkeld. Deze testversie werd getest in Gent door VCOK in samenwerking met VVSG en vzw Divopra en in Diest door het Centrum voor Volwassenenonderwijs De Oranjerie. Na evaluatie werd het draaiboek van de module *Kennismaken met en werken in de gezinsopvang* afgewerkt.

15. Waar kunnen kandidaten de modules volgen?

De modules worden ingericht door verschillende centra voor volwassenenonderwijs als een onderdeel van het opleidingstraject de Onthaalouderacademie. Een overzicht van het aanbod vind je op de [website van Kind en gezin](#) of op www.gezinsopvanginfo.be.

16. Op welke tijdstippen (dag, avond, weekend) worden de modules ingericht?

Op dit moment worden de modules meestel aangeboden in dagonderwijs (weekdagen). Enkele CVO’s richten de modules ook in op zaterdag of in avondonderwijs.

Het aanbod wordt samen met de sector geëvalueerd. Kind en Gezin organiseert hiertoe overleg met sectorvertegenwoordigers en de centra voor volwassenenonderwijs. Blijkt dat de vraag naar een aanbod op andere tijdstippen voldoende groot is, dan bestaat de mogelijkheid om modules ook in te richten op andere tijdstippen.

17. Wat als ik een kandidaat heb maar hij/zij kan niet terecht in een centrum voor volwassenenonderwijs?

2014 is een overgangsjaar: vraag en aanbod zullen gaande weg op elkaar moeten worden afgestemd. Daarom werd er een overgangsmaatregel voorzien.

Voor de modules is er tot en met 31 december 2014 een overgangsmaatregel. Als je binnen 3 maanden na de aanvraag niet bij het centrum voor volwassenenonderwijs terecht kan, dan bezorgt de organisator een verklaring op erewoord aan Kind en Gezin en houdt hij een schriftelijk bewijs bij (vb. een e-mail van het CVO is voldoende).

Vanaf 2015 is een attest van beide modules verplicht.

18. Kosten en financiële tussenkomst?

Kostprijs van de module *Kennismaken met de gezinsopvang* (20u): € 33

Kostprijs van de module *Kennismaken met en werken in de gezinsopvang* (40u): € 56

Het is mogelijk opleidingscheques te gebruiken. Dan betaalt een cursist nog ongeveer de helft van de kostprijs. Info over opleidingscheques vind je op <https://www.vdab.be/opleidingscheques/werknemers.shtml>

In bepaalde situaties kunnen cursisten een volledige of gedeeltelijke vrijstelling ontvangen van het inschrijvingsgeld, met name:

- Cursisten met een inkomen via maatschappelijke dienstverlening of een leefloon of die ten laste zijn van één van deze categorieën
- Asielzoekers die materiële hulp genieten
- Cursisten die een wachtuitkering of werkloosheidsuitkering krijgen
- Cursisten uit het deeltijds secundair beroepsonderwijs die een bijkomende opleiding volgen in het volwassenenonderwijs (niet-werkend, verplicht ingeschreven werkzoekenden die op het moment van hun inschrijving nog geen recht op een wachtuitkering hebben verworven).
- Niet-werkende verplicht ingeschreven werkzoekenden die nog geen recht op een wachtuitkering hebben verworven.
- Cursisten die op het moment van inschrijving nog niet voldaan hebben aan de voltijdse leerplicht.
- Cursisten die in het bezit zijn van een van de volgende attesten of die ten laste zijn van een persoon die in het bezit is van een van de volgende attesten:
  - Een attest, uitgereikt door de bevoegde overheid, waaruit arbeidsongeschiktheid van ten minste 66% blijkt
  - Een attest waaruit het recht blijkt op een integratietegemoetkoming aan gehandicapten
  - Een attest waaruit de inschrijving bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap blijkt
  - Een attest waaruit een vermindering blijkt van het verdienvermogen tot een derde of minder van wat een gezonde persoon door het uitoefenen van een beroep op de algemene arbeidsmarkt kan verdienen.
  - Een attest waaruit een vermindering blijkt van de zelfredzaamheid van ten minste zeven punten.
- Cursisten die gedurende twee opeenvolgende schooljaren opleiding gevolgd hebben in een Centrum voor Basiseducatie gedurende ten minste 120 lestijden en dit voorafgaand aan het schooljaar van inschrijving in een Centrum voor Volwassenenonderwijs.

Bij vragen of onduidelijkheden, neem je best contact op met het centrum voor volwassenenonderwijs in jouw regio.